

ਵੀਕੇ ਬਾਲੀ ਜੇ.

ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

Crl. ਐਮ. ਨੰਬਰ 26988/2004 ਦਾ ਐਮ

10 ਜੂਨ, 2004

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 —S. 482—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼—
ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ—ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ—ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ—
ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਪੈਡਿੰਗ—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ
ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ—ਕੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਲੀਬਿਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ
ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ - ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਨਹੀਂ - ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ
ਬੇਕਸੂਰ ਹੈ - ਬੱਚਿਆਂ / ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ - ਅਜਿਹੇ
ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੀਬਿਤ
ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼
ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਗਾਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਦੇਸ਼
ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਉਹ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ
ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ
ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਠੋਸ
ਸਮੱਗਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਮ ਢੰਗ
ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕ
ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਰਨ
ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਚਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ
ਕਰੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ
ਜਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ
ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕੇਸ ਲੀਬਿਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ, ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਕਿਸੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੫)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਕੇਸ ਲੀਬਿਤ ਹੈ, ਉਹ
ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਾਜ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੁਕਮ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਕੇਸ ਦਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਕੋਰਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਮਪੱਗਡ ਆਰਡਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 6 ਅਤੇ 7)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਨ.ਐਸ.ਡਡਵਾਲ।

ਸਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਵੀਕੇ ਬਾਲੀ, ਜੇ, (ਓਰਲ),

(1) ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਦਾਸ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ 25 ਮਈ, 2004 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਯੂ.ਐਸ.ਏ.

(2) ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿਸਦਾ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸਦਾ ਸਬੂਤ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਵਾਹਿਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਆਮਦਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਹਨ

ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ। ਦੋ ਧੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਧੀ ਸ਼ੇਲੂ ਰਾਣਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਵਾਬੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-1) ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਾਪਸ

ਪਰਤ ਕੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜਪੂਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਹੈ ਕਿ ਜਾ ਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਕਾਜਲ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(3) ਇਪਲੇਅਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਟੀ.ਜੀ.ਆਰ.ਓ 'ਤੇ 1 ਅਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਿਨੈ-ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਪਰ ਹੁਣ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਜੀਪੀਐਫ ਖਾਤਾ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 9,78,082 ਰੁਪਏ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਖੇਤੀ ਸੰਪਤੀ ਹੈ ਪਰ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਪੂਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਧੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਵ-ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਰਫ 30 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਸਦੇ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

(4) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ, 1996 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ, 2000 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ, ਉਸਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਰੁਪਏ ਸੀ। 16,93,450 ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਰੁ. 25,44,950 ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਰੁ. 8,51,500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 22 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(5) ਮੈਂ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ

ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਮੱਗਰੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਆਮ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ, ਇਸਲਈ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਚਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਥੇ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ, ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਾਜ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੁਕਮ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਭੱਜ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(7) ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 3 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਇਹ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਕੋਰਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 25 ਮਈ, 2004 ਦਾ ਇਮਪੱਗਡ ਆਰਡਰ, ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-6, ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਜੱਜ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ। ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਚਨਬੱਧਤਾ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(8) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਭਪ੍ਰੀਤ

ਕੇ. ਐਸ ਗਰੇਵਾਲ ਜੇ.

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ

Crl. ਏ. ਨੰਬਰ 20-1995 ਦਾ ਡੀ.ਬੀ.ਏ

2 ਨਵੰਬਰ, 2004

ਨੈਗੰਜੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 .S. 138 ~ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ - - ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਥ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ . ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ 138 ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੈੱਕ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਦਾ ਡਰਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ